

НАПРЯМИ ОПТИМІЗАЦІЇ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ

Інформатизація як головний критерій розвинутої інформаційного суспільства зводиться до інтенсифікації інформації, інтенсифікації ІКТ як основи науково-технологічного прогресу, інтенсифікації комунікаційних зв'язків у контексті кіберсоціалізації, інтенсифікації цінностей людини як найважливішого компонента культури інформаційного суспільства, інтенсифікації сучасної науково-інформаційної діяльності, інтенсифікації інформатизації в економічній сфері, що в цілому потребує інтенсифікації управлінської діяльності [1].

1. *Інтенсифікація інформатизації.* Інформатизація – майже єдина сфера економіки, завдяки якій підвищується ефективність розвитку суспільства, незважаючи на всі біфуркаційні процеси, що відбуваються. Збільшення змісту інформації у будь-якому продукті дає можливість витратити технології виробництва, що базуються інтелектуальній праці, а не на сировині. Інформація – це єдиний унікальний вид ресурсів, який у розвитку людства не тільки не вичерпується, а якісно удосконалюється і вимагає розширеного відтворення, що представляє об'єктивний і неминучий період розвитку сучасного суспільства. Критеріями розвинутої інформатизації є: 1) наявність комп'ютерів, які б відповідали високорозвинутому сектору інформаційної економіки; 2) технології виробництва, що базуються на інформаційно-комп'ютерних технологіях; 3) комп'ютерні процеси, що сприяють підвищенню індексації інформації в усіх видах соціуму; 4) екстраполяція новаційно-інформаційних технологій, щоб той чи інший індивід соціуму мав доступ до доступної для нього інформації та

працював в інформаційній економіці. Мультиінформатизація соціуму сприяє розвитку інтелектуальних технологій за рахунок інтелектуальної компоненти, а обмін інформацією відбувається за допомогою розгалуженої телекомунікаційної і комп'ютерної технології. В останнє десятиліття ХХ століття масове виробництво персональних комп'ютерів і стрімке зростання Інтернет істотно прискорили формування ідеології інформаційного суспільства у різних країнах світу. Саме тому на основі володіння інформацією можна ефективно і оптимально будувати свою діяльність [2, с. 198–203].

2. Інтенсифікація інформаційно-комп'ютерних технологій.

Інтенсифікація ІКТ є глобальною проблемою науково-технологічного прогресу останніх десятиріччів усіх сферах людської життєдіяльності, що має рішучий вплив на підвищення конкурентоспроможності інформаційного суспільства, проте Україна не змогла скоротити відставання від промислово розвинутих країн, у результаті тривалої кризи в економіці, низького рівня матеріального благополуччя народу, відсутністю цілісної інформаційної інфраструктури та ефективної підтримки електронної торгівлі.

3. Інтенсифікація інформаційної інфраструктури як основи формування інформаційного суспільства.

Інфраструктурою інформаційного суспільства є нова «інтелектуальна», а не «механічна» техніка. Соціальна організація та інформаційні технології створюють свого роду «симбіоз», на основі якого суспільство вступає у технотронну еру свого розвитку, коли соціальні процеси стають програмованими. Такого роду інформаційне суспільство ще ніде не відбулося, хоча основні техніко-економічні атрибути постіндустріальної епохи проявляються вже сьогодні: переважання в ВВП долі послуг, зниження частки зайнятих у «вторинному» (промисловому) секторі і зростання частки «третинного» (сервісного) сектору економіки, тотальна комп'ютеризація, пов'язана з повсюдним розповсюдженням персональних комп'ютерів і комп'ютерних мереж (особливо в мережі Інтернет). Для того, щоб потенційні можливості інформатизації слугували утвердженню планетарного суспільства,

слід буде багато ще чого змінити і в його облаштуванні, і в стереотипах нашої власної свідомості.

4. Інтенсифікація комунікаційних зв'язків в контексті кіберсоціалізації.

Кіберсоціалізація – процес розвитку особистості в умовах розвитку культурних абрисів інформаційного суспільства, що представляють якісний контекст, що формує технологічні відносини, які трансформують саму специфіку людського буття. Суспільство як система комунікацій являє собою образ мережі, сплетеної з великої кількості мереж, які символізують комунікативні відносини, а вузли – сприяють комунікації як рефлексивної реальності буття. Вони представляють способи трансляції інформації різноманітних соціогруп, соціальнянсів. Віртуалізація суспільства приводить до віртуалізації життя людей, що сприяє виникненню культури «реальної віртуальності», яка здатна підпорядкувати до себе людей у межах матеріальної основи - комунікативної мережі. В сучасних інформаційних мультипроцесах-конструктах розвитку своєї екзистенції людина експлікує різноманітні рівні спілкування з різноманітними суб'єктами, як реальними, так і віртуальними, формує власний світ у діалозі з багаточисленними групами та асоціаціями. Звідси, мережевий соціум – це не тільки новий вид організаційної структури, але й культури-субкультури віртуальної реальності. Через посередництво комунікаційної мережі як складової одиниці комунікаційної макромоделі світу суспільні соціовідносини еволюціонують у технологічну віртуальну реальність. Індивід намагається за допомогою віртуальних симуляцій замінити реальне соціокультурне життя образами нового світу [3, с. 105–111]. Новий віртуальний світ, сформований новими технологіями, новими соціальними структурами та новою культурою, орієнтує індивіда на нове сприйняття світу, знаки якого вимагають розкодування смислу, закодованого в ньому. В ході науково-технічного і технологічного прогресу інформаційна віртуальна реальність стимулює всезростаючу інтелектуалізацію суспільства і виступає фактором оптимізації професіоналізації, інтенсифікації, підвищення ефективності тощо. Основними принципами цього суспільства є: електронізація, комп'ютеризація,

інформатизація, медіатизація, віртуалізація, механізмом яких є заміщення реальності образами, завдяки яким віртуалізація суспільства інтенсифікує комп'ютерне життя. Віртуалізація в результаті всіх процесів як детермінуючий фактор виступає імперативом, інституційний уклад якої симулюється, так як у цій реальності створюються і транслуються образи, які, віртуалізуючись, сприяють тому, що суспільство не зникає, а перевизначається.

5. *Інтенсифікація цінностей людини як найважливішого компоненту культури інформаційного суспільства.* Основною цінністю інформаційного суспільства є людина, високі проєкції розвитку якої – лише передумова для репрезентації його ідеалів, вільної творчо-креативної самореалізації. Допомогти людині вижити у складних реаліях нового інформаційного суспільства допоможуть високі інформаційні цінності, які потребують надання інформації смислу, що відповідає ряду вимог, а саме відкритості (доступності), надійності, повноти, оперативності, економічності, несуперечливості, раціональної форми надання інформації. Цінності людини проявляються в креативних актах його самореалізації, що утворює те ціннісно-значиме, що культивує індивіда.

6. *Інтенсифікація сучасної науково-інформаційної діяльності.* Сучасна науково-інформаційна діяльність склалася як особливий вид соціальної практики, що зумовлено характером інформаційного вибуху, динамікою комп'ютерних революцій, технологічних досягнень на шляху трансформації техногенної цивілізації в інформаційне суспільство. Теоретичну основу науково-інформаційної діяльності складають інформатика та інформаційно-комунікативний менеджмент, що вивчають комунікативні процеси в науці, досліджують канали, потоки передачі, переробки, використання інформації. Науково-інформаційна діяльність є одним з визначальних факторів інтенсифікації матеріально-технічного виробництва. Її регуляція здійснюється за допомогою соціально-моральних, правових, імперативів, норм, санкцій (відповідальність, професійний обов'язок, механізми інтелектуальної власності, авторське право тощо).

7. *Інтенсифікація інформаційної діяльності у сфері освіти.* Без використання інформаційних технологій неможливі зсуви у сфері освіти, яка сьогодні набуває принципово нових абрисів: кабельне телебачення, вихід в Інтернет, розвиток мультимедійної техніки – це істотно розширяє пізнавальні можливості людини. Визначальним фактором суспільного життя є наукове знання, що витісняє працю (ручну та механізовану) в ролі фактору вартості товарів і послуг. Економічні та соціальні функції капіталу переходять до інформації. Як наслідок, ядром соціальної організації, головним соціальним інститутом є університет як центр виробництва, переробки і накопичення знання, а промислова корпорація втрачає свою вирішальну роль. Рівень знань, а не власність стає визначальним фактором соціальної диференціації, відповідно сфера конфліктів зміщується з економічної сфери у сферу культури. Все це сприяє формуванню ідеології інформаційного суспільства, яка відкриває нові абриси культури, науки, мистецтва, освіти: 1) особливого значення набуває якість праці та його кваліфікація, у результаті чого змінюються відношення між роботодавцями та працівниками з партнерським характером роботи; 2) відбувається перетворення процесів соціуму-природи-екзистенції за рахунок креативного управління; 3) інформаційне суспільство володіє високорозвинутою і насиченою інфраструктурою, що в цілому відповідає інформаційним процесам.

Література:

1. *Гаєвська О. Б.* Управління як соціальний феномен / О. Б. Гаєвська. – К. : КНЕУ, 2000. – 168 с.

2. *Воронкова В. Г.* Формування інформаційної культури особистості як умова успішної адаптації людини до життя в інформаційному суспільстві» / В. Г. Воронкова // Гілея: науковий вісник: зб. наук. праць. – К. : Вид-во УАН ТОВ «НВП» «ВІР», 2014. – Вип. № 86 (7). – С. 198–203.

3. *Кириченко М. О.* Інформаціоналізм як складова формування ідеології інформаційного суспільства / М. О. Кириченко // Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії»: збірник наукових праць / За ред. В. Г. Воронкової. – Вип. 69. – Запоріжжя, РВВ ЗДІА, 2017. – С. 105–111.